

ИСТОРИЈА

год. LIV, бр. 1

Здружение на историчарите на Република Македонија

JOURNAL OF HISTORY

Year LIV, № 1

Association of the Historians of the Republic of Macedonia

ЗИРМ
2019

ИСТОРИЈА, год. LIV, Скопје, 2019, бр. 1
JOURNAL OF HISTORY, Year LIV, Skopje, 2019, № 1

РЕДАКЦИЈА

Драгица ПОПОВСКА (Македонија, главен и одговорен уредник)

Маја Ангеловска–Панова (Македонија)	Вера Гошева (Македонија)
Невен Радически (Македонија)	Никола Минов (Македонија)
Клер. К. Тејлор (Велика Британија)	Ендрју П. Роач (Велика Британија)
Јури Стојанов (Велика Британија)	Денис Озден (Турција)
Лила Мороз-Гжелак (Полска)	Марио Катиќ (Хрватска)
Марина Михаиловна Фролова (Русија)	Стефан Рохдевалд (Германија)
Марјан Иваноски (Македонија, секретар)	

EDITORIAL BOARD

Dragica POPOVSKA (Macedonia, Editor in Chief)

Маја Angelovska-Panova (Macedonia)	Vera Goseva (Macedonia)
Neven Radicheski (Macedonia)	Nikola Minov (Macedonia)
Claire K. Taylor (United Kingdom)	Andrew P. Roach (United Kingdom)
Yuri Stoyanov (United Kingdom)	Denis Özden (Turkey)
Lila Moroz-Grzelak (Poland)	Mario Katic (Croatia)
Marina Mihailovna Frolova (Russia)	Stefan Rohdewald (Germany)
Marjan Ivanoski (Macedonia, Secretary)	

Лектор:
Нада Алексоска

Proof Reader:
Nada Aleksoska

Печатница:
Дизајн и принт солушн студио
„Мавроски“

Printing:
Design&Print Solution Studio
“Mavroski”

Тираж: 100 примероци

Печатењето на овој број е овозможено од Сашко Манолев и
„Електро ЛАБ“ д.о.о. Скопје.

СОДРЖИНА / CONTENTS

НАУЧНИ ТРУДОВИ / SCIENTIFIC PAPERS

- Силвана СИДОРОВСКА-ЧУПОВСКА**
Просветните и црковните прилики во Дебар и неговата
околина во 19 век 5
Silvana SIDOROVSKA-CHUPOVSKA
Educational and Cultural Conditions in Debar and its
Surroundings in the 19th Century
- Бојан ТРПЕВСКИ**
Илинденското востание и Мирцштегските реформи 15
Bojan TRPEVSKI
Ilinden Uprising and the Mürzsteg Reforms
- Никола МИНОВ**
Битка за жртвите: Прилог кон прашањето за одгласот на 27
Илинденското востание во странскиот печат
Nikola MINOV
Battle for the Victims: A Contribution to the Question about the
Echo of the Ilinden Uprising in the Foreign Press
- Ѓорѓи МАЛКОВСКИ**
Организационата поставеност и дејствувањето на 55
Контрачетниците во Велешко во Втората светска војна (1942-1944)
Gjorgji MALKOVSKI
Organisational Placement and Operations of the Counter-Chetniks
in the Veles Area During the Second World War (1942-1944)
- Теон ДЗИНГО**
„Кога неправдата станува закон, отпорот станува должност“ 75
скопскиот бискуп д-р Смиљан Фрањо Чекада
Teon DZINGO
“When Injustice Becomes Law, Resistance Becomes Duty”
d-r Smiljan Franjo Cekada. The Catholic Bishop of Skopje
- Александар МАНОЈЛОВСКИ**
Првите повоени правила и програма за работа на еврејската 87
верска општина во Битола
Aleksandar MANOJLOVSKI
The First Post-war Working Rules and Working Programme of the
Jewish Religious Community in Bitola
- Јован ЈОНОВСКИ**
Развојот на македонската хералдичка мисла 105

Jovan JONOVSKI

The Development of Macedonian Heraldic Thought

МАТЕРИЈАЛИ / MATERIALS

Викторија АЛЕКСОСКА, Стојанка КЕНДЕРОВА

Султански ферман од 1871 година за црквата „Св. Никола“ во село Брждани (Кичевско) 123

Viktorija ALEKSOSKA, Stoyanka KENDEROVA

Sultan's Ferman from 1871 about "St. Nicola" Church in the Village of Brzdani (Kichevo District)

Марјан ИВАНОВСКИ

Документ за македонското национално малцинство во Бугарија од 1958 година 133

Marjan IVANOSKI

Document for Macedonian National Minority in Bulgaria from 1958

Александар СИМОНОВСКИ

Документ за ревизија на документацијата на службата за државна безбедност по Брионскиот пленум во 1966 година 139

Aleksandar SIMONOVSKI

A Document for the Revision of the State Security Service's Documentation after the Brioni Plenum in 1966

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

Нецад МЕХМЕДОВИЌ

Емилија Сидјанова, *Панаѓурите по бугарските земји во втората половина на XIX век: места за надворешна и внатрешна трговија* (Софија: Нац. библиотека „Св. Кирил и Методиј, 2013), 314. 151

Емилија Сиљанова, *Панаирите по бугарските земи през втората половина на XIX век: средища на воншна и втрешна трговија* (Софија: Нац. Библиотека „Св. Кирил и Методиј“, 2013), 314.

Фатима САЛИФОСКА

Мајкл Д. Калахан, *Лигата на народите, меѓународниот тероризам и британската надворешна политика 1934-1938* (САД: Пелгрејв Мекмилан, 2018), 317. 153

Michael D. Callahan, *The League of Nations, International Terrorism and British Foreign Policy 1934-1938* (USA: Palgrave Macmillan, 2018), 317.

Маја АНГЕЛОВСКА-ПАНОВА

Драгица Поповска, *Усна историја: минатото низ нарација* (Скопје, Институт за национална историја, 2019), 200. 157